

***УЗАГАЛЬНЮВАЛЬНІ СЛОВА В
РЕЧЕННЯХ З ОДНОРІДНИМИ
ЧЛЕНАМИ***

Перед однорідними членами або після них можуть бути **узагальнювальні слова** (словосполучення). Ці слова виражають загальні поняття або є родовими щодо тих понять, які названі однорідними членами.

Наприклад: У нашому саду ростуть **плодові дерева**: яблуня, вишня, груша та слива.

Групування однорідних членів і узагальнювального слова в цьому реченні можна показати за допомогою схеми:

 : О, О, О та О (- УС)

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

- 1. Узагальнювальне слово є тим самим членом речення, що й однорідні члени, яких воно стосується.***
- 2. Узагальнювальне слово може бути відділене від однорідних членів іншими словами.***

*При узагальнювальних словах
уживаємо такі розділові знаки:*

двокрапку

тире

двокрапку й тире

ДВОКРАПКА

Якщо узагальнювальне слово стоїть перед однорідними членами, то перед першим однорідним членом ставимо **ДВОКРАПКУ**.

Наприклад: *Усе: і небо, і сіно, і тривожний крик* птиці сповіщало, що літо вже здає ключі осені.

△ : О, О, О

ТИРЕ

*Якщо узагальнювальне слово стоїть після однорідних членів, то після них ставимо **ТИРЕ**.*

***Наприклад:** Луки, гори, пишні сади – все зелене й принишкле.*

О, О, О, -△

ДВОКРАПКА Й ТИРЕ

Якщо узагальнювальне слово стоїть перед однорідними членами, а після них речення продовжується, то перед однорідними членами ставимо **ДВОКРАПКУ**, а після них – **ТИРЕ**.

Наприклад: *Усе:* земля, вода, дерева – послухало.

△ : О, О, О, - ...

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Якщо перед однорідними членами речення стоять слова **як-то, а саме, наприклад**, то перед цими словами ставимо **КОМУ**, а після них – **ДВОКРАПКУ**.

Наприклад: Весільний обряд складається з **трьох частин, а саме** : заручин, сватання і весілля.

△ , а саме : О, О, О

Лінгвістична гра “ Побудуй речення ”

Доповніть подані речення однорідними членами та запишіть.

- 1. Увечері до хати походиласть уся сім'я : ...***
- 2. ...Земля України,небо і люди - ...***
- 3. Пам'ятками історії й культури уславлені українські міста, як-от : ...***
- 4. Неспокій, рух і боротьбу я бачив скрізь : ...***

Творче конструювання

За опорними схемами складіть і запишіть речення.

1. : 0, 0, 0.

2. 1 0, і 0, і 0 -

3. : 0, 0, 0 - ...

Творче завдання

Уявіть, що ви в супермаркеті. Складіть перелік (5 – 7 пунктів) необхідних для вашої родини закупівель на місяць із використанням узагальнювальних слів при однорідних членах речення. Ви можете скористатися наведеними нижче узагальнювальними словами.

- **Овочі, фрукти**
- **Крупи**
- **Молочні продукти**
- **Побутова хімія**
- **Косметичні товари**

Підсумок уроку

- 1. Узагальнювальні слова – це...*
- 2. При узагальнювальних словах двокрапка ставиться...*
- 3. При узагальнювальних словах тире ставиться...*
- 4. При узагальнювальних словах двокрапка й тире ставляться...*

Домашнє завдання

- 1.Опрацювати параграф 29***
- 2.Виконати вправу 1, 2 (стор. 105)***